

Sygn. akt VIII U 1015/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Zuzanna Gulcz

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy A. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. K. (K.)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 maja 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. K. prawo do emerytury od dnia 19 czerwca 2015 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz A. K. kwotę 60 zł (słownie: sześćdziesiąt złotych) tytułem poniesionych kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Grzegorz Tyrka

VIII U 1015/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił A. K. (K.) prawa do emerytury.

Na uzasadnienie podano, że A. K. nie ukończył wymaganych 60 lat życia oraz na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował okresu zatrudnienia co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

A. K. wniósł odwołanie i domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz zasądzenia na swoją rzecz od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że w dniu sporządzenia odwołania od decyzji A. K. ukończył 60 lat życia. Odwołujący dodał, że był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) SA w G. na stanowiskach zbrojarza, spawacza w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 7 września 1972 roku do dnia 31 stycznia 1995 roku. Odwołujący wskazał, że praca na stanowiskach zbrojarza oraz spawacza jest zaliczana do prac w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania.

Na uzasadnienie podano, organ rentowy nie uwzględnił do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 7 września 1972 roku do dnia 31 stycznia 1995 roku, bowiem odwołujący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z powołaniem się na odpowiednie akty normatywne, gdzie wskazano zajmowanego stanowiska pracy. Organ rentowy dodał, że na dzień złożenia wniosku o emeryturę i wydania zaskarżonej decyzji odwołujący nie ukończył 60 lat życia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący A. K. wystąpił z wnioskiem o emeryturę dnia 19 maja 2015 roku; natomiast wiek 60 lat życia ukończył dnia (...)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 25 lata, 4 miesiące i 12 dni.

Odwołujący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem organu rentowego, na dochody budżetu państwa.

Odwołujący zawarł z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) w G. (...) umowę o naukę zawodu betoniarza (wraz ze wstępnym stażem) na okres od dnia 7 września 1972 roku do dnia 30 września 1973 roku. Po zakończonym stażu odwołujący podjął zatrudnienie w (...) na stanowiskach pracownika budowlanego, zbrojarza. Z dokumentacji osobowej wynika, że od 1978 roku odwołujący pracował na stanowisku zbrojarza.

Dnia 1 stycznia 1980 roku odwołujący zawarł z (...) w G. umowę o pracę, na podstawie której świadczył pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza od dnia 1 stycznia 1980 roku. Pracodawca w umowie o pracę wskazał, że stanowisko spawacza jest zaliczone do pracy w warunkach szczególnych (dział XIV, poz. 12). Odwołujący od 1974 roku posiada uprawnienia spawacza.

Dnia 22 marca 1985 roku odwołujący zawarł z (...) w G. umowę o pracę, na podstawie której świadczył pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zbrojarza od dnia 22 marca 1985 roku. Pracodawca w umowie o pracę wskazał, że stanowisko zbrojarza jest zaliczone do pracy w warunkach szczególnych (dział V, poz. 4).

Odwołujący pracował na budowie eksportowej za granicą na stanowisku montażysty w okresie od dnia 12 marca 1987 roku do dnia 31 marca 1988 roku. W tym celu odwołujący zawarł umowę o pracę z (...) w G.. Po powrocie z pracy eksportowej odwołujący ponownie pracował w (...) w G. na stanowisku zbrojarza od dnia 1 kwietnia 1988 roku. Odwołujący uzyskał zawód zbrojarza, natomiast po kilku latach praktyki przystąpił do egzaminu i w lipcu 1988 roku uzyskał tytuł mistrza zbrojarza.

Odwołujący pracował na budowie eksportowej za granicą (ZSRR) na stanowisku zbrojarza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy budowie hotelu w okresie od dnia 5 kwietnia 1990 roku do dnia 17 lutego 1991 roku. Po powrocie z

pracy eksportowej odwołujący ponownie pracował w (...) w G. na stanowisku zbrojarza od dnia 18 lutego 1991 roku do dnia 7 kwietnia 1992 roku.

Odwołujący w okresie korzystania z urlopu bezpłatnego w (...) w G. – od dnia 8 grudnia 1992 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku – był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zbrojarza na terenie Republiki Niemiec przy wznoszeniu budowli użyteczności publicznej, przy czym: w okresie od dnia 9 grudnia 1992 roku do dnia 25 czerwca 1993 roku i od dnia 4 sierpnia 1993 roku do dnia 21 stycznia 1994 roku przez pracodawcę Przedsiębiorstwo Budowlane (...) Sp. z o.o. w W. oraz w okresie od dnia 22 lutego 1994 roku do dnia 29 listopada 1994 roku przez pracodawcę (...) SA w O.. Po zakończeniu urlopu bezpłatnego odwołujący świadczył pracę na rzecz (...) w G. stale i w pełnym wymiarze pracy na stanowisku zbrojarza przez styczeń 1995 roku.

Stosunek pracy w (...) w G. uległ rozwiązaniu z dniem 31 stycznia 1995 roku na mocy porozumienia stron. Pracodawca nie wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Po zlikwidowaniu zakładu pracy (...) w G. odwołujący nie mógł uzyskać już świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Rodzaj wykonywanej pracy przez odwołującego było możliwe do ustalenia na podstawie akt osobowych znajdujących się w archiwum. W aktach osobowych odwołującego znajdują się umowy o pracę, w tym prac eksportowych, wykaz przebiegu pracy zawodowej na stanowisku spawacza, zbrojarza oraz listy płac. Rodzaj wykonywanej pracy potwierdzili świadkowie: K. B., J. J., J. P., którzy pracowali razem z odwołującym.

Odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza w (...) SA w G. w okresie od dnia 1 lutego 1995 roku do dnia 31 maja 1997 roku.

Odwołujący był zatrudniony w (...) SA w O. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zbrojarz w okresie od dnia 10 czerwca 1997 roku do dnia 30 listopada 1998 roku.

Staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych przez odwołującego przedstawia poniższa tabela (bez uwzględnienia okresu od 1978 roku):

Okres zatrudnienia		Staż za okres		
od	do	lat	miesiący	dni
1980-01-01	1985-03-21	5	2	21
1985-03-22	1987-03-11	2	11	18
1988-04-01	1992-04-07	4	0	7
1992-12-09	1993-06-25	1	6	17
1993-08-04	1994-01-21	0	5	18
1994-02-22	1994-11-29	0	9	8

1995-01-01	1995-01-31	0	1	0					
1995-02-01	1997-05-31	2	4	0					
1997-06-10	1998-11-30	1	5	21					
Staż pracy wynosi	16 lat 10 miesiące 20 dni								

/dowód z: akt ZUS; akt osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w (...) w G., (...) Sp. z o.o. w W., (...) SA w O., (...) SA w G.; dyplomu uzyskania tytułu mistrza zbrojarza; książeczki spawacza; zeznań świadków K. B., J. J., J. P.; zeznań odwołującego/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj. 1 stycznia 1999 roku – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stanowisko zbrojarza i betoniarza zostało zaliczone do pracy w warunkach szczególnych – wykaz A, dział V, poz. 4.

Stanowisko spawacza zostało zaliczone do pracy w warunkach szczególnych – wykaz A, dział XIV, poz. 12.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 1 stycznia 1999 roku,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 1 stycznia 1999 roku;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Odwołujący w dniu wydania zaskarżonej decyzji nie miał ukończonego wieku 60 lat życia, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia, nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Należy zauważyć, że w postępowaniu odwoławczym przed sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe, jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, w sprawie I UK 179/06, opublikowany w LEX Nr 342283.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Należy dodać, że jeśli wymóg ukończenia wieku 60 lat życia zostanie spełniony po wydaniu decyzji - w trakcie postępowania odwoławczego przed sądem - nie ma przeszkód, aby sąd, stwierdziwszy spełnienie pozostałych przesłanek tego prawa, przyznał świadczenie – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2009 roku, w sprawie II UK 88/09, opublikowany w L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 lipca 2013 roku, w sprawie III AUa 1188/13, opublikowany w LEX nr 1349891.

Na podstawie wyżej powołanych norm prawnych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżoną decyzję i przyznać A. K. prawo do emerytury, poczynając od daty ukończenia 60 roku życia, tj. od dnia (...)

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 11.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 ze zm.).

(-) SSR del. Grzegorz Tyrka